

Vooral het moment van onkruidbestrijding bepaalt de mate van succes

Kansen voor onkruid door minder mest

Minder bemesting, een lagere pH-waarde en minder weidgang verhogen op dit moment de onkruiddruk in grasland.

Het strooien van kalk, kali en een goede bemesting helpen onkruid voorkomen. Voor het juiste moment van gewasbescherming zijn bladmassa en de sapstroom belangrijk.

tekst **Florus Pellikaan**

De hoeveelheid onkruid neemt toe en het aantal onkruidsoorten dat veel voorkomt in grasland stijgt. De oorzaak hiervan ligt in de strenger wordende mestregels. Over die conclusie zijn teeltdeskundigen het unaniem eens.

'Door de grote stikstofgiften in het verleden had gras nauwelijks concurrentie. Veel onkruiden kunnen niet tegen een groot stikstofaanbod en alleen muur had enigszins kans', vertelt Wim Boudeling, salesmanager van gewasbeschermingsmiddelenfabrikant Dow Agrosiences. 'Door de huidige lagere bemestingen krijgen de minder stikstofbehoefte en meerjarige onkruiden meer kans. Hieronder vallen onder andere de paardenbloem, de kruipende boterbloem, de zuring en het giftige jakobskruid. Ook scheuren veehouders door de derogatie grasmat-

ten minder snel. Dit geeft een meer open mat en meer mogelijkheden voor onkruid. De beste onkruidbestrijder is nog altijd een geheel dichte grasmat.' Volgens Henk Groeneveld, teeltdeskundige bij gewasbeschermingsleverancier Alliance, draagt ook het gebruik van de zodenbemester bij aan meer onkruid. 'Hierdoor wordt er meer gerommeld in de grond en door de lagere bemesting gaat het herstellend vermogen van de mat op dit moment sowieso achteruit. Dit resulteert in een meer open grasmat, meer licht op de bodem, meer kieming van onkruidzaden en dus een hogere onkruiddruk.'

Vloeibare meststoffen

Wouter ten Brinke, directeur van Ten Brinke bv, gespecialiseerd in onder meer gewasbescherming, ziet de oorzaak van de onkruidtoename in een nog breder perspectief. 'In de melkveehouderij is

veel veranderd. Steeds meer bedrijven weiden niet meer en maaien alles. Hierdoor zijn er veel minder verliezen op het land, zoals mest van weidende koeien en grasresten van het bloten. Er worden door alles te maaien dus minder voedingselementen aangewend en meer afgevoerd.'

Volgens Ten Brinke hebben melkveehouders de laatste jaren te veel magnesium in verhouding tot kali gestrooid. 'Hierdoor loopt de verhouding tussen deze elementen scheef. Het gevolg van een verkeerde verhouding is dat de plant ammoniumionen minder goed kan opnemen. Juist organisch gebonden ammonium stimuleert een dichte grasmat en de opname van voedingsstoffen.' Ten Brinke ziet de scheve verhouding tussen kali en magnesium in veel uitgebreide bodemonsters die bollentelers laten uitvoeren bij het huren van land van melkveehouders. 'We zagen daarbij duidelijk verschil tussen een melkveehouder die een conventionele bedrijfsvoering had en bedrijven die de koeien niet weiden en het grasland intensief maaien. Wij raden melkveehouders daarom aan een kalimestof eventueel in combinatie met kalk te strooien.'

Om de onkruiddruk te beperken adviseert Henk Groeneveld de mest beter te verdelen gedurende het seizoen. 'Op 1 februari zitten veel mestkelders vol en krijgt de eerste snee vaak te veel mest. Veehouders willen zo snel mogelijk van

veel mest afkomen, maar het moet beter verdeeld worden over het seizoen.' Ook een goede verdeling over het perceel vindt Groeneveld zeker bij kunstmest van belang. 'Tot een meter langs de slootkant overal evenveel bemesten lukt met een kunstmeststrooier niet, ook niet met de beste kantenstrooier. Als je op het oog al groeiverschillen ziet, hoe groot zijn die dan werkelijk wel niet? Bovendien komen veel onkruiden vanaf de akkerranden het perceel op.'

Groeneveld ziet daarom veel toekomst voor vloeibare meststoffen. 'In Amerika en Frankrijk, in de akkerbouw en in de grasmatbranche wordt bijna alles met vloeibare meststoffen bemest. Dit hoeft niet met een spaakwielbemester, maar kan gewoon met een veldspuit. Het is bovendien nog goedkoper ook'

Sputmoment belangrijk

Niet alleen lagere bemestingsnormen geven minder stikstofbehoefte onkruiden een kans, ook verzuring van de grond draagt daaraan bij, stelt Groeneveld. 'Er wordt de laatste jaren steeds minder kalk gestrooid, waardoor de pH-waarde in sommige gebieden lager wordt en voedingsstoffen minder goed worden opgenomen. Zeker op lichtere zandgronden speelt dat met als gevolg een minder snelle groei van gras en meer mogelijkheden voor onkruid. Daarnaast wensen sommige onkruiden zoals de zuring en de paardenbloem een zure bodem, waardoor ze bij verzuring sowieso meer voorkomen.' Tot voor kort in België en nog steeds in Nederland is de bestrijding van zuring en jakobskruid erg lastig. Het nieuwe middel Bofort biedt echter mogelijkheden (zie kader).

Wanneer onkruid ondanks voorzorgsmaatregelen zijn intrede in grasland doet, is volgens gewasbeschermingsdeskundigen het tijdstip van spuiten het belangrijkste. 'Sommige veehouders gaan

Bofort, sterk tegen zuring en jakobskruid

De meerjarige onkruiden als zuring en het giftige jakobskruid zijn doorgaans zeer moeilijk te bestrijden. Het nieuwe gewasbeschermingsmiddel Bofort brengt daar verandering in. In België is het middel al toegestaan en in Nederland ligt de aanvraag bij het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb). 'We hopen later dit seizoen ook in Nederland een toelating voor Bofort te krijgen', vertelt Wim Boudeling van fabrikant Dow Agrosiences. 'De werkzame stof is zeer sterk in de effectieve doding van penwortelonkruiden als distels, zuring en jakobskruid. Hieraan kleef echter een nadeel. In het gewas en de mest die op het land blijft of later op het land wordt aangewend, kunnen residuen van de werk-

zame stof aanwezig zijn.' Daarom geldt bij dit middel de restrictie om de mest van dieren die in het gespoten perceel gelopen hebben, alleen bij gras, graan en mais te gebruiken en bijvoorbeeld niet bij bieten.

'Dit middel is vooral geschikt voor extensieve bedrijven die weinig scheuren en ook geen mest afvoeren. Voor de volksgezondheid vormt het middel geen enkel gevaar. Ook bij plaatselijke toepassing (maximaal vijf procent van de oppervlakte) is de restrictie niet van toepassing.' Volgens Henk Groeneveld is het middel over vijf jaar onmisbaar. 'Door lagere bemestingsnormen komen er niet alleen meer van dit soort penwortelonkruiden voor, maar groeien deze ook minder snel, waardoor ze moeilijker te bestrijden zijn.'

Jakobskruid

pas bestrijden als de paardenbloem al bloeit. Dan is de sapstroom verkeerd en naar boven in plaats van naar de wortels gericht', vertelt Wouter ten Brinke. Wim Boudeling vult aan: 'Zaadonkruiden zoals muur kunnen bij groeizaam weer al vanaf maart bestreden worden. Voor

meerjarige onkruiden waarbij ondergrondse penwortels overleven, zoals zuring en jakobskruid, is het belangrijk pas te bestrijden bij voldoende bladmassa. Meestal is dat pas het geval vanaf half april bij een temperatuur vanaf ongeveer 10 graden.'

